

Vogeltrek bij Tarifa en Cota Doñana in zuid Spanje

12 t/m 19 september 2017

Georganiseerd door:

www.birdingbreaks.nl

*Afbeelding voorzijde: Een thermiekbel met dwergarend en slangenarend bij een telpost nabij Tarifa.
Foto: V. Nederpel*

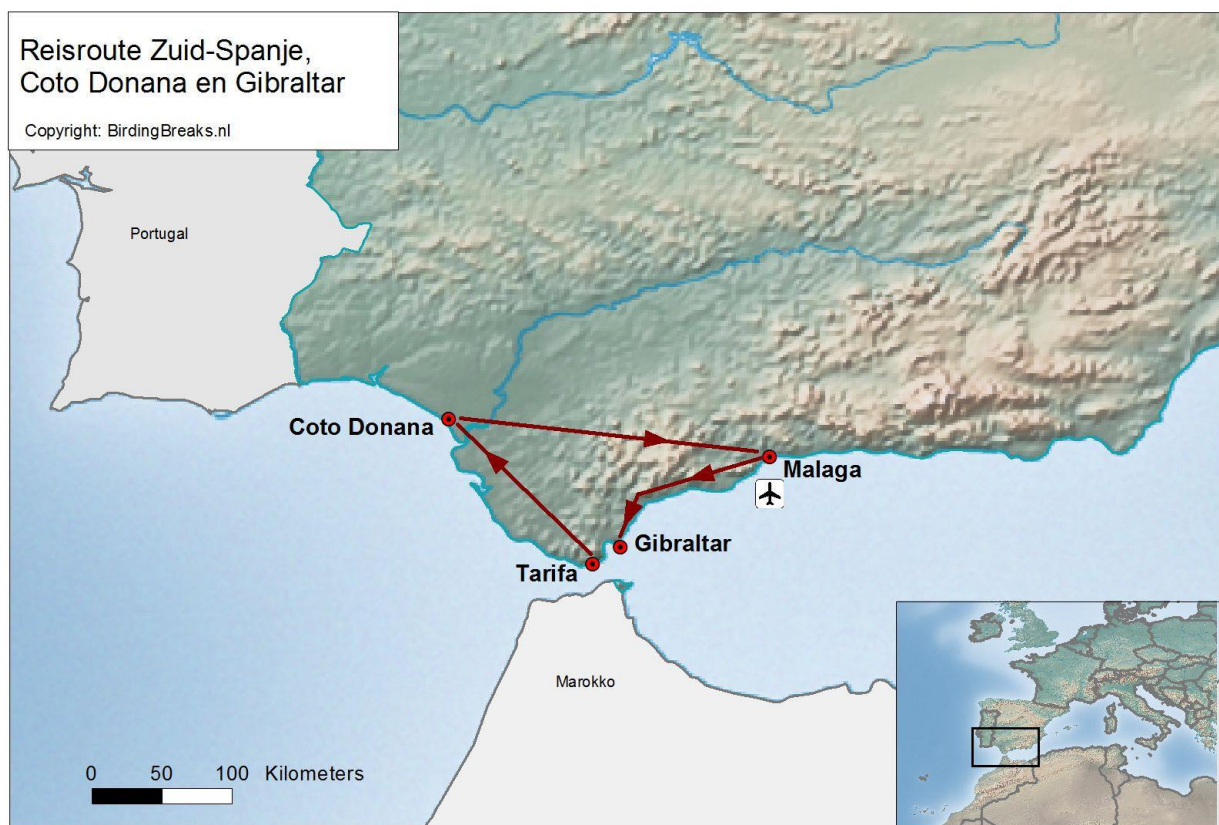
Algemeen

De deelnemende groep laat zich beschrijven als ervaren, zowel met vogelen als met reizen. Er wordt veel gezien en gehoord en veel van de waargenomen soorten zijn al een keer eerder gezien. Dit heeft ongetwijfeld mede bijgedragen aan de interessante lijst met waargenomen soorten. Het waarnemen van de oprukkende Afrikaanse soorten (huisgierzwaluw, Ruppels gier, Atlas arendbuizerd, grauwe buulbuul) is wel noemenswaardig. Dat naast grote diversiteit aan soorten en het kunnen waarnemen van de trek boven de Straat van Gibraltar. Ook was er aandacht voor andere soortgroepen als libellen, vlinders en reptielen.

Het weer was goed gedurende de week, waardoor iedere dag ten volle kon worden benut. De hotels waren aangenaam en het eten was goed. Veel van de vogelplekken waren nabij de hotels, waardoor reistijd beperkt is gebleven.

We, zowel de groep deelnemers als de gidsen, kunnen terug kijken op een gezellige en mooie reis, met veel waarnemingen!

Vincent Nederpel, september 2017.

Afbeelding: De reisroute tijdens de week: Malaga – Tarifa - Cota Doñana – Malaga.

Dag 1 – 12 september Amsterdam – Malaga/ Tarifa

Aan het einde van de ochtend verzamelen we op Schiphol, waar reisleader Vincent de deelnemers opvangt. Met wat geduld is de groep compleet en kunnen we de bagage inchecken, waarna we de douane door kunnen en nog even kunnen lunchen. We verzamelen weer bij de gate en na 2,5 uur vliegen komen we aan op Malaga. Hier ontmoeten we Godfried, de BirdingBreaks gids die in Spanje woont en tevens de reis zal begeleiden.

Met wat zoeken vinden we de huurauto en kunnen we inladen en richting het hotel. Het is nog een kleine twee uur rijden en onderweg zien we de eerste soorten en overvliegende roofvogels. Bij het

hotel kunnen we de kamers betrekken en nog even heerlijk gebruik maken van het zwembad om af te koelen. Dit terwijl groepen Alpengierzwaluwen en overvliegende vale gieren boven ons zichtbaar zijn. Voor het diner wordt er een kort praatje gehouden over de reis en het gebied, waarna we aan tafel gaan om vervolgens van en welverdiende nachtrust te genieten.

Dag 2 – 13 september Tarifa

Vanochtend begonnen met een ontbijt buffet met een zeer volledig aanbod. Er is dan ook voor ieder wat wils. Rond 8.15, het is net licht, vertrokken. Omdat er een behoorlijke oostenwind staat, houden we deze dag het oosten van de bergrug aan. Vogels kiezen onder deze omstandigheden de oostelijke helft om aan de overkant te raken. Hoewel er veel bewolking is en daarmee niet veel thermiek ontstaat, hopen we toch wat trek te kunnen aanschouwen.

Eerst naar een bosgebiedje om te kijken wat dat oplevert. Hier vinden we al snel een platform achter het bezoekerscentrum wat uitkijkt over een vallei met Iberische varkens. Soorten als boomkruiper, Europese kanarie, appelvink, kleine zwartkop en huismus zijn makkelijk gescoord. Een mogelijke draaihals wekt wat verwarring, maar wordt niet meer gezien en snel ingehaald door een overvliegende wiewelaar. De bomen op de binnenplaats leveren nog een mogelijke buulbuul op, maar helaas kan ook deze niet worden bevestigd. Een hop laat zich nog even ter plekke zien en de eerste vale gieren komen over. Een korte stop met veel leuks dus!

Dan rijden we iets verder naar een parkeerplaatsje aan de voet van de helling waar de telpost is. Daar zien we niet alleen zwarte spreeuw en kleine zilverreiger, maar ook de eerste overvliegende roofvogels als dwergarend en wespandief. Met uitleg over hoe de soorten te herkennen en wat verduidelijking vanuit de vogelboeken, wordt het al snel duidelijker. Soms zien we enkele individuen, soms kleine groepjes, wat het erg geschikt maakt deze rustig te bekijken. Genoeg aanleiding om naar de telpost Algarobbo zelf te gaan.

Daar zijn al tellers actief, maar druk is het niet. We kunnen rustig de aankomende dieren bekijken en bespreken. Omdat niet iedereen ervaring heeft met trektellen, geeft dit voldoende gelegenheid om de soorten te leren herkennen. We genieten van de goed zichtbare dieren, zoals dwergarend, vale gier, zwarte wouw, bijeneters, slechtvalk, slangenarend, boomvalk en torenvalk. Even is er veel commotie omdat er een onduidelijke arend wordt gezien door de pro-tellers. Gelukkig komt deze dichterbij en kan er door middel van tellen van de handpennen op een foto deze tot schreeuwend worden gedetermineerd; een zeldzaamheid!

Rond lunchtijd gaan we richting een koffiehuisje, waar we genieten van een welverdiend drankje. Ook doen we inkopen voor de lunch, welke we elders zullen nuttigen. We rijden naar het strand (De Getares) om te lunchen, en zien daar oa Audouins meeuw, bontbekplevier en regenwulp. Ook landschappelijk is de plek erg mooi, met zicht op Gibraltar en Noord-Afrika in de verte. Als we allemaal verzadigd zijn en de aanwezige soorten hebben gezien, gaan we verder. Godfried weet nog een leuk oud kasteeltje, waar we kans hebben op andere nieuwe soorten.

Onderweg daar naar toe stoppen we nog bij een brug over een riviertje. We rijden door het kurkeikengebied (Los Alcornocales), waar het redelijk droog is. We zien dat de kurk van de kurkeiken is gewonnen, en dat dit al tientallen jaren gebeurd bij sommige bomen. We stoppen bij het riviertje en omdat hier nog water is, bied dit een nieuw biotoopje kansen op andere soorten. We zien hier oa libellen, vlinders (als de populaire Monarchvlinder) en een ree, terwijl de roofvogels hoog boven ons blijven door vliegen.

Afbeelding: tijdens de reis was er gepaste aandacht voor andere soortgroepen dan vogels. Zo stond het waarnemen van een Pasja vlinder hoog op het verlanglijstje. Foto: V. Nederpel

Bij het kasteel aangekomen (Castellar de la Frontera) bovenop een bergtop, gaat een deel van de groep het laatste stukje lopen. Bij het kasteeltje genieten we van een organische smoothy (het dorp is uit verval gehaald door een hippie gemeenschap), terwijl we zoeken naar de Kaffergierzwaluw. Deze laat zich nog niet vinden, maar we zien vele vale gieren, rotszwaluwen, zwarte wouw, bruine kiekendief en dwergarend overvliegen, maar geen gierzwaluwen...

Dan wordt het tijd om naar het hotel terug te keren, met nog 1 korte stop onderweg. Dit is een uitkijkpunt over het stuwmeer, met op de achtergrond het kasteel. Hier krijgen we uitleg over het winnen van de kurk en wat dit doet met het bos. Het uitkijkpunt leverde nog kuifmees op, maar meer helaas niet. Terug bij de auto zien we vrijwel direct een Pasja vlinder, welke hoog op het lijstje staat van sommige. Iedereen kan deze goed zien en fotograferen! Wat leuk!

Dan trekt een langsscherende gierzwaluw de aandacht, het blijkt een Kaffergierzwaluw te zijn! Helaas vliegt deze snel door, dus de waarneming is vluchtig, maar wel herkenbaar. We genieten nog verbaasd van deze twee waarnemingen achter elkaar. Dan gaan we echt naar het hotel, waar we nog even tijd hebben voor een duik in het zwembad, voordat we eten.

Bij het lijsten licht Godfried, met verduidelijking door middel van kaarten, toe waarom de Straat van Gibraltar zo geschikte plaats is voor vogels om over te steken. Ook wordt de optie genoemd om, wanneer er geschikte omstandigheden zijn, een boot excursie te doen over de Straat. De interesse is groot en iedereen wil graag mee.

Dag 3 – 14 september Tarifa

Vanochtend wederom om 7.30 ontbijt om rond 8.15 weg te kunnen. Het weer is erg gunstig: windstil en helder. Daarom beginnen we bij het strand van Los Lances. Hier is het nu nog druk met vogels, en weinig toeristen, maar dat kan snel veranderen... Op het strand en de zandplaten zien we vrij veel steltlopers als drieteen strandloper, bontbekplevier, rosse grutto, strandplevier en bonte strandloper. Er is ook graszanger aanwezig en soms vliegen er gele kwikstaart en kortteenleeuwerik over. We kunnen alles goed en rustig bekijken. Boven zee zien we veel Kuhls pijlstormvogels vlak aan de branding en een aantal vale pijlstormvogels verder op zee. Ook Audouins meeuw en geelpootmeeuw zijn aanwezig. Als we langs het vlonderpad wat verderop gaan kijken, worden we aangenaam verrast door vier overvliegende wespdierven, zowel jonge als adulte, en erg dichtbij. Wat een mooie waarneming!

*Afbeelding:
Laagvliegende
wespdierven, een adult
dier (linksonder) en een
juveniel.
Foto: E. Beullens*

Op de velden treffen we nog koereiger aan tussen de koeien, maar ook kortteenleeuwerik, grauwe gors en kneu. Als we terug lopen zien we nog een hop, die bijna wordt gepakt door een kat... Dan gaan we naar Tarifa voor een kopje koffie, voordat we de boot pakken voor de excursie. Met een pauze achter de kiezen stappen we op de boot in de haven van Tarifa. Godfried heeft een excursie kunnen boeken voor de Straat van Gibraltar. Hier kunnen we niet alleen zee vogels treffen, maar ook zee zoogdieren. We steken van wal en buitengaats treffen we al snel Kuhls pijlstormvogels, die tot ver van de branding te vinden zijn. Helaas vaart de schipper tweemaal een groep gewone dolfinen voorbij, welke we maar vluchtig zien. Als we de kust van Noord-Afrika al aardig kunnen zien, komen we groepen grienden tegen. Deze grote dolfinen laten zich goed zien voor iedereen! Ook zien we onderweg nog stormvogeltje, Jan-van-Genten en maanvissen. Een groep ooievaars zien we richting

Spanje vliegen boven zee, de meeste ooievaars komen voor december alweer terug uit Afrika zo bleek later. Terug in de haven zetten we voldaan weer voet aan vaste wal.

We genieten nog wat na op een terras onder genot van een drankje. Daarna vervolgen we onze weg naar een rotswand bij Bolonia, de Sierra de la Plata. Als we van de doorgaande weg af gaan, komen we bij een berghelling met een afwisseling van struiken, rotsen en lage bomen. Hier is een steile rotswand, wat er veel belovend uit ziet. We treffen al vrij snel blauwe rotslijster, en vele vale gieren die af en aan vliegen. Er wordt zelfs nog een vleermuis gezien die weg kruipt in een betonnen telefoonpaal.

Over sommige gieren bestaat twijfel of het geen Ruppels gier betreft. Met goed zoeken vinden we uiteindelijk een jong dier, wat de kloppende kenmerken heeft van een Ruppels! Als deze goed zichtbaar gaat zitten, kan iedereen het dier goed bekijken.

Ondertussen gaat de trek gewoon door van dwergarend, slangenarend en ook aasgier. Als we even op weg richting het hotel zijn, stappen we nog 1 keer uit om een thermiek bel vol vogels te zien. Dan rijden we verder, het is warm en al later. Bij het hotel nog even uitpuffen en oprispen, en dan mogen we weer genieten van de lokale gerechten. Salades en pasta's als voorgerecht, gehaktballetjes, vis of kip als hoofdgerecht en *flan*, vijgentaart of ijs toe.

Afbeelding: Vanaf de boot konden wede kenmerkende stompe kop van de grienden goed herkennen.
Foto: E. Beullens

Dag 4 – 15 september Tarifa

We begonnen deze dag, na het ontbijt, met tellen op trektelpost Cazalla. Dit omdat er westenwind is en de meeste trek dan aan de westkant wordt verwacht. Echter bij aankomst aldaar bleek veel mist/ laag hangende wolken. Hier hoeven we niet te verwachten veel te zien, dus door gereden naar trektelpost Trafico. De ligt nog iets lager en langs de kustlijn. De bewolking is hier dan ook minder laag en het zicht is veel beter. Als we even staan klaart het zelfs op. Deze post is bekend om z'n laag vliegende vogels, maar vaak lagere aantallen. Vaak zijn dat vogels die de oversteek in deze poging niet gaan halen, omdat ze niet genoeg hoogte hebben. We kunnen vele dwergarenden goed bekijken, zowel donkere als lichtere varianten.

Afbeelding: Bij een van de telposten turend naar de lucht, zoekende naar vogels die richting Afrika gaan.
Foto: H. Klok

Ook wespendief komt laag over en kunnen we, net als gister, weer erg mooi bekijken! Verder zien we aasgier, zwarte wouw, slangenarend en roodstuitzwaluw. We kunnen erg genieten van de gedoseerde aanvoer en korte afstanden tot de vogels.

Rond het middaguur rijden we naar Tarifa voor inkopen van de lunch en een kopje koffie. De lunch nuttigen we op telpost Cazalla, om nog even te kijken wat dat brengt. Met name dwergarend, maar ook aasgier, vale gier en slangenarend kunnen we zien, hoewel het vaak hoog in de lucht zit. Daardoor is het minder mooi te zien, maar het geeft wel een goed beeld van de vogeltrek.

Als we geluncht hebben en het voldoende vinden gaan we naar La Janda. Dit is een voormalige lagune en nu een polder met vlakke soms geïrrigeerde velden vol katoen, rijst en maïs. De vochtige omstandigheden maken het rijk aan insecten, maar ook bijvoorbeeld kreeftjes. Dit trek vervolgens grote aantallen vogels aan. Als we aankomen zien we een Iberische klapekster naast de weg, welke goed te bekijken is.

In de velden zien we honderden ooievaars in de natte velden, maar ook enkele duizenden koereigers op de velden die gemaaid worden. Grauwe kiekendieven jagen, evenals bruine, boven de velden en laten zich goed zien.

*Afbeelding: Boven de velden hebben we verschillende kiekendieven gezien, zoals hier een grauwe kiekendief.
Foto: K. Mostert.*

Open watertjes, soms in een akker, zijn gevuld met watersnip, witgat, steltkluut, zwarte ibis en meerkoeten. Er komt zelfs nog even een witwangstern aan! Als we verder het gebied in rijden zien we nog lepelaar, kemphaan, purperreiger, Kievit en vele honderden houtduiven (op een maïs akker waar geogst is). Soms gaat alles op de wieden of komt er een groep ooievaars aan. Verder achterin het gebied is een kanaaltje, waar we ijsvogel treffen. Achter wat boeren erven bij een bosschage zien we rode patrijs en fazant, op 1 plek zelfs samen. Omdat het al laat is, gaan we richting de doorgaande weg, maar kunnen moeilijk de mooie grauwe kiekendieven weerstaan. Uiteindelijk worden we gewezen op een grijze wouw, jagend boven de velden en vrij ver weg. We kijken en kunnen deze nog een paar minuten volgen voordat we deze kwijtraken. Dan is het wel echt tijd om naar het hotel terug te keren, waar we later dan gewoonlijk aankomen... Na het lijsten en eten zijn de meeste dan ook verzadigd.

Dag 5 – 16 september Tarifa – Cota Doñana

De weersomstandigheden blijken anders dan voorspeld in ons voordeel, het is geen heel harde wind. Daarom gaan we na het ontbijt de koffers inladen en uitschakelen om ons richting Cazalla te begeven. We gaan immers vandaag naar het noordwesten, naar de Cota Doñana.

Aangekomen op Cazalla ziet Godfried meteen een arendbuizerd. Het blijkt een Atlas variant, de donkere en meer compacte versie. Gelukkig kunnen we hem zien voordat deze achter de heuvels verdwijnt. Het is nog wat bewolkt en winderig, maar dat duurt niet lang. Als de lucht opklaart zien we niet alleen meer, maar na enige tijd komen er ook meer vogels voorbij. Zo zien we een groep zwarte

ooievaars hoogte winnen als ze voorbij komen. Ook hangen er enkele dwergarenden rond de telpost en wordt er een Mutslang gevonden. Ter plekke zijn een paar Europese kanarie en roodborsttapuit. De roofvogels als aasgier, vale gier en slangenarend komen vrij hoog voorbij. Rond het einde van de ochtend houden we het voor gezien en gaan we richting Tarifa, waar Godfried een plek weet waar Grauwe Bulbuul tot broeden komt.

Als we op de parkeerplaats aankomen, weet de oude baas met een moestuin achter de parkeerplek ons te vertellen dat er gister nog een paar waren, maar het vandaag wel erg hard waait... We vinden ze niet in de beplanting, dus lopen om de gebouwen. Daar zien we vele opgedofte gasten van een lokale trouwerij arriveren, bonte gevogelte!

We zoeken verder en zien een aantal kleine torenvalken zitten op de kerktoeren. Uiteindelijk wordt er 1 buulbuul gehoord en gezien, maar niet door iedereen. We kunnen deze niet meer vinden en besluiten eerst koffie te gaan drinken in het dorpje. Op een gezellig klein pleintje bij de kerk strijken we neer en genieten van de sfeer. Het is merkbaar weekend en ook de bruiloft die gaande is voegt iets toe aan de gezellige drukte. Als we verder gaan en richting auto lopen, horen we toch nog een buulbuul. Met een beetje zoeken vinden we hem en kunnen we deze toch nog even zien!

We gaan dan per auto verder, naar La Janda (de rijstvelden), in hoop op alsnog krenten als grijze wouw, steppenkiek of Spaanse keizerarend. We stoppen alleen vooraan, en zien daar nog ooievaars, kuifleeuwerik, zwarte ibis en kleine zilverreiger. Ook gaat er een groep vale gieren door de lucht bij de achterliggende heuvels. Om de andere beoogde plekken te kunnen bezoeken, gaan we verder. Onderweg luncht de groep in het tonijnvissers dorpje Zahara de los Atunes. Met eetgelegenheden aan het strand en gerechten als calamares kunnen de deelnemers dit wel waarderen. Dan gaan we verder richting Barbate, waar in een zijarm van een rivier plassen zijn aangelegd. We zien meteen Heremiet ibissen vanaf de weg en stoppen. Als we gestopt zijn is er een man bezig met het maken van foto's van de paarden waar de ibissen tussen staan, en vindt deze blijkbaar storend. Hij klapt in zijn handen, tot irritatie van sommige van ons, en de ibissen vliegen op, maar landen tot ons geluk dicht bij ons! Nu kunnen we ze nog beter zien! We bekijken ze en maken foto's, totdat ze alle drie opvliegen en op een paal nabij gaan zitten. Als ze vervolgens nog een keer naar ons toe vliegen, kunnen we ons geluk niet op en ratelen de camera's.

Afbeelding: De heremiet ibissen lieten zich goed zien! Foto: E. Beullens

We rijden nog opgelaten verder naar de plassen en stappen rustig uit. Daar worden we verwelkomt door grote aantallen meeuwen, zowel geelpootmeeuw als Audouins. Er zijn volwassen exemplaren en onvolwassen. Ook zijn er strandlopers als drieteentjes, strand- en bontbekplevier en we zien een griel. Deze is door de trillende lucht niet makkelijk te zien, maar wel erg herkenbaar. Als er een visarend over komt, gaan veel vogels op de wieken en is de lucht voor korte tijd gevuld met vooral witte vogels...

We rijden verder en maken nog 1 stop vandaag, en wel in het haventje van Chipiona. Hier is de enige kolonie van huisgierzwaluw in Europa. Deze Afrikaanse soort rukt op, waarbij dit de eerste vestiging is. Zowel de vogels als de nesten zijn goed zichtbaar van nabij. Het is een wat kleinere gierzwaluw die in groepjes rond de kolonie plek vliegt. We vinden zelfs een dode onder een nest, waardoor we de soort nog beter kunnen zien. Maar vliegend in de lucht zijn ze toch echt mooier!

Als we door het plaatsje heen rijden, vallen meteen de gezellige pleintjes met bloeiende bougainville en terrasjes op. Ook de mooie vuurtoren aan de boulevard (de hoogste van de Spaanse kust) past goed in het plaatje. Het is vrij druk op straat, omdat het zaterdag is en de terrassen zitten vol met lokale mensen.

We checken in bij het hotel aan de boulevard en betrekken onze kamers. Hoewel, door vroeg te boeken, de meeste kamers een mooi zicht naar buiten hebben, is dat helaas niet voor alle kamers mogelijk. Sommige hebben ramen aan de fraaie koloniale patio. De sfeer van het hotel past goed bij de authentieke uitstraling van het stadje.

Als we na het lijsten om acht uur aan tafel gaan, zien we een Spaanstalige menukaart liggen. Als deze vertaald wordt zodat er gekozen kan worden, wekt dit enige weerstand. Er blijken allemaal typisch lokale gerechten op te staan als 'bloed met ui', koeienwang, rog en haai... Als er dan gekozen is en de bestelling is opgenomen, komt de ober terug met de mededeling dat 'dat het menu van de lunch' was en brengt de goede menu kaart. Hierop staan gerechten die meer bekend klinken en we kunnen er hartelijk om lachen.

Afbeelding: Door het bezoeken van de enige kolonie huisgierzwaluwen in Europa heeft iedereen de soort mooi kunnen waarnemen. Foto: V. Nederpel

Dag 6 – 17 september Cota Doñana

Om half acht ontbijten we in het nieuwe hotel, waar een voor Spaanse begrippen uitgebreid ontbijtbuffet staat. Buiten wordt het langzaam licht als we ontbijten en ons klaarmaken. Vandaag beginnen we met kijken over zee op de boulevard. We zien foeragerende vogels op het strand en over zee; als zwarte stern, geelpootmeeuw, wulp en steenlopers. Ook vliegen diverse grote sterns voorbij.

Vervolgens gaan we langs bij een paar poeltjes in het kassengebied nabij. Tussen de plastic kassen zijn een paar kleine poeltjes met riet en struweel. Er zijn veel leuke soorten te zien, waaronder een paar hele nieuwe. Zo zien we purperkoet, witkopeend (zeer dichtbij!), waterhoen, marmereend, kwak, woudaap, ralreiger, ijsvogel en vele kleine zilverreiger. We bezoeken drie poeltjes en genieten van de soorten. Wie had deze soorten verwacht in deze omgeving!?!

Om de inwendige mens te versterken gaan we naar een barretje voor koffie en inkopen van lunch. We worden prettig geholpen en kunnen kiezen uit verschillende vers klaargemaakte broodjes om mee te nemen.

We gaan verder en bezoeken nog een grotere poel, de Laguna de Tarelo, aan de rand van het zoutpannencomplex. Hier vinden we een groep van wel 12 marmereenden op een zandbankje. Ook zijn er veel kwakken, flamingo, steltkluut en meerkoet en wilde eend. In de lucht zien we, boven de zoutpannen, een jonge Spaanse keizerarend (we moeten goed kijken omdat de tekening sterk lijkt op die van vale gieren), visarend en rode wouw. Er worden in de omgeving maar liefst twee kameleons gevonden, welke we goed kunnen bekijken! Wat een leuke waarnemingen en voor velen een nieuwe soort.

We gaan lunchen en wel onder de parasoldennen van het park Cota Doñana. Sommige picknickbanken zijn verwijderd, dus rijden we door over de stofweg naar de achterzijde. Daar zijn nog wel picknickbanken en we nemen plaats. Echter, zodra we zitten met onze broodjes, komen er veel vliegen... We eten dan ook snel door, om de vliegen geen kans te geven ons langer te storen. Tijdens het eten horen we en zien we dwergarend en vale gier, in de bomen zijn diverse vliegenvangers als bonte vliegenvanger en grauwe vliegenvanger. Ook is er bijvoorbeeld boomkruiper. Tijdens de lunch wordt er gezocht en rondgekeken naar leuke dingen, vooral naar kameleons in de struiken. We vinden er echter geen een.

We vervolgen de dag bij de zoutpannen naast het park. Hier wordt zout gewonnen door ondiepe velden met zout water te vullen, waarna de zon het water verdampt en het zout over blijft voor winning. Dergelijke plekken trekken veel vogels door de aanwezigheid van veel kleine insecten. Op deze concentraties kleine vogels, komen roofvogels af. Een goede plek om te spotten dus. Zo zien we kleine en bonte strandloper, krombekstrandloper, reuzenster, oeverloper, dwergster, kemphaan, wulp en vele meeuwen. Niet alleen geelpootmeeuw, maar ook kokmeeuw en vele honderden dunbekmeeuwen. Vooral op de laatste plek waar we staan zien we erg veel! Regelmatig vliegt er een ijsvogel over of een groepje kleine kortteenleeuweriken. Er is een grote groep grutto's in winterkleed aanwezig en druk met foerageren, gemengd met bontbekplevieren, bonte strandlopers en flamingo's. Af en toe komt er een of enkele dunbekmeeuwen over vliegen, waardoor hun roze kleuring in de voorvleugel, staartbasis en borst goed te zien is.

Afbeelding: De dunbekmeeuwen lieten zich goed bekijken, waardoor de roze kleuring goed zichtbaar was. Foto: K. Mostert.

Om niet te laat bij het hotel te komen, keren we terug naar Chipiona, maar uitgekeken zijn we nauwelijks. Als de auto's geparkeerd zijn en we over de boulevard lopen richting het hotel kijken we nog even over zee. Op een bankje zit een man op zijn gitaar te tokkelen, waar hij erg goed in is. We kijken naar de langsvliegende kleine jagers, met passend achtergrondmuziekje. 's Avonds lijsten we weer en er zijn wederom nieuwe soorten waargenomen vandaag. We praten na bij het diner in de mooie eetzaal als de avond valt.

Dag 7 – 18 september Cota Doñana

De laatste hele dag voor deze groep hier in Spanje. We ontbijten weer in het hotel, nu is er zelfs gebakken ei. Na het ontbijt rijden we naar een strandje iets verderop, waar vaak steltlopers en sterns te vinden zijn. Omdat het laag water is en ochtend zijn veel dieren druk met foerageren.

We zien hier onze eerste scholekster van de reis, evenals een kanoet. Ook genieten we van langsvliegende zwartkopmeeuwen en foeragerende rosse grutto, drieteenstrandloper (tot heel dichtbij de groep, enkele meters), steenloper, regenwulp en vele anderen. Als we ongeveer alles gezien hebben gaan we verder naar een irrigatiedepot voor water bij Baragas. Deze kunstmatige vijver is landschappelijk niet de mooiste plek, maar levert vaak wel leuke dingen op. Het water staat laag, waardoor er veel ruimte is voor strand- en steltlopers langs de oevers. We zien bonte en kleine strandloper, bontbekplevier, krombekstrandloper, kemphaan, rosse grutto en kleine plevier. Ook zijn er enkele wintertalingen, kwakken, zwarte ibis, ijsvogel, dodaars, lepelaar en een enkele ralreiger. Als we proberen bij het laatste depot te komen (wat niet lukt zonder alles te verstoren) zien we aan de rand van de naastgelegen golfbaan nog twee hoppen, bonte vliegenvanger en graszanger. Even horen en zien we St-Helenafazantjes voordat ze wegvliegen... Dan is het tijd om koffie te drinken en broodjes voor de lunch te regelen.

Omdat het barretje van gister zo goed is bevallen, zijn we daar nogmaals heen gegaan. Als sommige nog genieten van hun koffie, zijn de eerste al klaar en lopen rond het cafeetje, om daar nog een zwarte roodstaart te zien. We nemen de broodjes mee om onder de parasoldennen op te eten. Als we daar naar toe rijden, komen we langs droge akkers aan de ene kant en een kanaaltje en ruigte aan de andere zijde. Dit levert nog een overvliegende tapuit en een woudaap op voor de voorste auto. In de struikjes langs de weg worden nog grasmussen en fitis ontdekt. Aangekomen bij de picknickplek in het park Cota Doñana weten de vele vliegen en muggen ons weer snel te vinden. De broodjes worden dus snel gegeten, terwijl er een slangenarend overvliegt ook met zijn lunch. De gevangen slang is duidelijk zichtbaar. Na de lunch wordt er nog driftig gezocht naar kameleon, maar ook dit keer kunnen we deze niet vinden.

Als we verder gaan, rijden we richting de Guadalquivier, langs het park. De oevergronden hier zijn breed en bestaan uit kleine zijstroompjes en plasjes, omringd door riet. Dit zijn zeer geschikte plekken voor diverse riet- en moeras vogels. We stoppen regelmatig en vinden flamingo, rode wouw, vale gier, lepelaar, groenpootruiter, kluut en ijsvogel. De laatste plek, naast de weg richting Trebujena is omgeven door een soort dijkje. Er zijn onder andere jagende dwergsterns, maar ook dodaars, fuut, geelpootmeeuw, meerkoet en een onduidelijke ruiter. Met herhaaldelijk kijken en het boek erbij, komen we op een jonge tureluur en valt zwarte ruiter af. Ook wordt er nog een jonge vorkstaartplevier waargenomen, die vrij op een dijkje gaat zitten, waardoor iedereen de gelegenheid krijgt deze te bekijken. Wat een leuke aanvullingen nog vandaag!

Het is einde middag als de groep de keuze krijgt naar het hotel te gaan of nog naar een kameleon plek te gaan. Iedereen gaat zonder twijfel nog heel even door, in hoop nogmaals deze leuke soort te zien. Op de bewuste plek aan de zuidkant van Chipiona gaan we op zoek, en vinden bidsprinkhanen en andere insecten. Maar helaas geen kameleon.... totdat Godfried 'don cameleon' het toch nog lukt. Een groot exemplaar loopt op de grond naast het pad. Iedereen kan het rustig bekijken en fotograferen.

Terwijl sommigen nog op zoek gaan naar een groene, blijven enkele kijken als het dier de weg oversteekt en een boom in klimt.

Dan is het tijd om naar het hotel terug te keren en nog even het dorpje te bekijken, of anderszins te genieten. Om half acht verzamelen we voor het lijsten en concluderen met gepaste trots dat dit de beste dag van de week was, met 104 soorten!

Om acht uur gaan we aan tafel en genieten we nog één keer van een Spaanse maaltijd.

Afbeelding: Na enig zoeken konden we toch nog genieten van dit bijzondere reptiel; de inheemse kameleon.

Foto: V. Nederpel.

Dag 8 – 19 september Cota Doñana – Amsterdam

Vertrekdag... De tijd is gevlogen deze week. We ontbijten weer om 7.30 en om 8.30 checken we uit en kijken we nog een keer over zee om te zoeken naar wat leuks. Als de koffers zijn ingeladen gaan we onderweg. Het is een paar uur rijden, dus er is nog wat ruimte om een enkele plek aan te doen om te vogelen. De eerste van deze plekken, is Laguna de Medina. Vlak ervoor weet Godfried een goede plek voor grielen. Als we willen parkeren, komt precies een politie auto aan die ons vriendelijk verzoekt dit even verderop te doen, bij een verbrede berm. Als we terug lopen zien we wel 60 grielen verzameld op een ruig landje! Helaas gaan ze wat verder zitten, maar we kunnen ze nog wel goed bekijken.

Bij de lagune lopen we over het vlonderpad, wat omgeven is door struiken. Hierin zitten enkele zangvogels, als grasmus, Cetti's zanger en bonte vliegenvanger. Ook vliegen er diverse zwaluw soorten; huis-, boeren- en oeverzwaluw en een enkele vale gierzwaluw die zich erg goed laat bekijken. Op de naastgelegen akker zien we tussen de bomen nog een paar rode patrijzen, een leuke aanvulling.

*Afbeelding: Er zijn diverse soorten gierzwaluwen gezien tijdens de reis: de 'gewone' gierzwaluw, huis-, Kaffer-, Alpen- en (zie links) de vale gierzwaluw.
Foto: K. Mostert*

We rijden weer een stuk, en willen stoppen bij het nationaal park Los Alcornocales (kurkeikenbossen) om daar nog even te kijken onder genot van koffie. Helaas is het barretje bij het informatiecentrum dicht. We besluiten verder te rijden voor koffie en broodjes en vinden dit bij de volgende afslag. Voldaan rijden we door, totdat we nabij het vliegveld zijn. Onderweg zien we nog een enkele slangenarend en vele vale gieren. We stoppen dichtbij het vliegveld om, wat later blijkt, de laatste nieuwe soort bij te schrijven: de monniksparkiet. Deze broed in de bomen langs een woonwijk nabij het vliegveld en zijn goed zichtbaar en hoorbaar. Zowel op de takken als in het nest zien we ze. Tevens is een boomvalk bezig met vangen van libellen, wat goed te zien is. Het uitkijken over een gebiedje en kanaaltje levert nog ijsvogel, putter en groenling op. Dan is het tijd om richting het vliegveld te gaan, maar eerst sluiten we de reis af. We hebben een week vol vogels en andere soorten gehad, met een gezellig gezelschap. Er wordt dan ook bedankt voor de inzet en de gezelligheid. De groep bedankt ook de gidsen, die op hun beurt de attentie weer erg kunnen waarderen. Omdat Godfried in Spanje zal blijven, neemt de groep hier alvast afscheid van hem. Vincent zal meereizen tot Amsterdam. Als we aankomen op het vliegveld laden we de koffers uit en wordt de huurauto weggebracht. Als we inchecken horen we eerst dat het vliegtuig vertraagd is, maar vervolgens dat deze geannuleerd zou zijn wegens dicht mist. Gelukkig blijft het alleen bij vertraging en kunnen we alsnog vertrekken richting huis. Uiteindelijk landen we met bijna twee uur vertraging. We nemen afscheid en gaan allemaal voldaan huiswaarts.

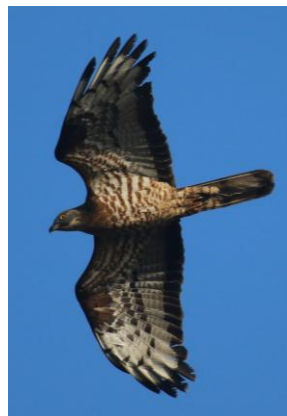
Bijlage 1: Fotorapportage

Afbeelding: Vanaf het strand bij Tarifa kun je Gibraltar zien liggen in de zeestraat. Foto: K. Mostert

Afbeelding: Een veel waargenomen soort: de vale gier. Foto: E. Beullens

Afbeeldingen: Soorten die veel zijn waargenomen op de telposten zijn de dwergarend (links), de wespindief (midden) en de slangenarend (rechts). Foto's: K. Mostert

Afbeelding: Tijdens de bootexcursie is de soort gewone dolfin meerdere malen waargenomen. Foto: K. Mostert

Afbeelding: We hebben meerdere Afrikaanse soorten gezien in zuid Spanje, waaronder deze Rüppels gier. Foto: V. Nederpel

Afbeelding: De meeste trek wat waargenomen is betref kleine aantallen, maar we hebben ook wel grotere aantallen vogels gezien in de lucht. Zoals hier een lucht vol ooievaars. Foto: K. Mostert.

Afbeelding: Door de korte oversteek en de enkele valleien rond Tarifa is dit een bijzondere geschikte plek om de vogeltrek waar te nemen. Foto: K. Mostert

Afbeelding: De Kuhls pijlstormvogels hebben we herhaaldelijk waargenomen. Foto: K. Mostert.

Afbeelding: Nog enkele uren voordat we opstegen hebben we nog een nieuwe soort waargenomen voor de reis, de monniksparkiet. Foto: V. Nederpel

Bijlage 2: Checklist

SPANJE

12 t/m 19 september 2017

Tarifa &

Coto Doñana

	Nederlandse naam	Spaanse Naam	12	13	14	15	16	17	18	19
2	Dodaars	Zampullín Chico						x	x	
3	Fuut	Somormujo Lavanco						x	x	x
5	Kuhls (Scopoli's) Pijlstormvogel	Pardela Cenicienta			100+	x	x	x		
6	Vale Pijlstormvogel	Pardela Yelkouan			10					
7	Stormvogeltje	Paíño Común			1					
8	Jan-van-gent	Alcatraz Común			10		x	x	40	x
9	Aalscholver	Cormorán Grande					1	x	x	
12	Woudaap	Avetorillo Común						1	1	
13	Kwak	Martinete						20	x	
14	Koereiger	Garcilla Bueyera			30	2200	x		x	x
15	Ralreiger	Garcilla Cangrejera				1		2	x	
16	Kleine Zilverreiger	Garceta Común		x	2	50	x	x	x	x
17	Grote Zilverreiger	Garceta Grande				1			x	
18	Blauwe Reiger	Garza Real			2	x	x	x	x	x
19	Purperreiger	Garza Imperial				1				
20	Zwarte Ooievaar	Cigüeña Negra		8	8	2	24	x	x	
21	Ooievaar	Cigüeña Común		1	30N	300	x	x	x	
22	Zwarte Ibis	Morito				300	x		x	
	Heremietibis	Geronticus eremita					18			
23	Lepelaar	Espátula				6		180	x	
24	Flamingo	Flamenco				8	1000	500+	x	x
29	Wintertaling	Cerceta Común								3
30	Wilde Eend	Anade Real				1		x	x	x
33	Slobeend	Pato Cuchara				8		x	x	x
34	Marmereend	Cerceta Pardilla						22		8
35	Krooneend	Pato Colorado						10		
36	Tafeleend	Porrón Común						x	x	
41	Witkopeend	Malvasía						16		
42	Wespendief	Halcón Abejero		150	20	50	x			x
43	Grijze Wouw	Elanio Azul				1				
44	Zwarte Wouw	Milano Negro		25	5	10	11			
45	Rode Wouw	Milano Real						1		3
46	Aasgier	Alimoche Común		5	10	25	x			
47	Vale Gier	Buitre Común	x	200+	x	x	x	x	x	x
	Rüppels gier	Gyps rueppellii			1					
49	Slangenarend	Aguila Culebrera		50	30	50	x	2	x	x
50	Bruine Kiekendief	Aguilucho Lagunero		1		x	x	x	x	x
52	Grauwe Kiekendief	Aguilucho Cenizo				15	x		x	
54	Sperwer	Gavilán		8	5	15	x			
55	Buizerd	Ratonero Común		1	1	2	1	1	x	x
	Atlas Arendbuizerd	Buteo rufinus cirtensis					1			
56	Spaanse Keizerarend	Aguila Imperial Ibérica						1		
	Schreeuwarend	Clanga pomarina		1						

58	Dwergarend	Aguila Calzada	x	150	150	250	x	x	x	x
60	Visarend	Aguila Pescadora		1	1		1	3		2
61	Kleine Torenavalk	Cernícalo Primilla		3	5	x	x			
62	Torenavalk	Cernícalo Vulgar	x	5	x	x	x	x	x	x
64	Slechtvalk	Halcón Común		1						
	Boomvalk	Falco subbuteo		1						
65	Rode Patrijs	Perdiz Común				x				x
	Fazant	Phasianicus colchicus				x				
71	Waterhoen	Polla de Agua						x	x	
72	Purperkoet	Calamón Común						1		
73	Meerkoet	Focha Común				15		x	x	x
78	Scholekster	Ostrero Común								2
79	Steltkluut	Cigüeñuela				30	x	x	x	x
80	Kluut	Avoceta						100+	x	x
81	Griel	Alcaraván					15			9 60
82	Vorkstaartplevier	Canastera								1
83	Kleine Plevier	Chorlitejo Chico				3		x	x	x
84	Bontbekplevier	Chorlitejo Grande		1	80		2	x	x	x
85	Strandplevier	Chorlitejo Patinegro			10		3	x	x	
87	Zilverplevier	Chorlito Gris						x	x	
88	Kievit	Avefría				15				
89	Kanoetstrandloper	Correlimos Gordo								1
90	Drieteenstrandloper	Correlimos Tridáctilo			x		2	x	x	
91	Kleine Strandloper	Correlimos Menudo						x	x	
93	Krombekstrandloper	Correlimos Zarapitín						x	x	
94	Bonte Strandloper	Correlimos Común			x			x	x	x
95	Kemphaan	Combatiente				1		x	x	
97	Watersnip	Agachadiza Común				8				
99	Grutto	Aguja Colinegra						600	x	
100	Rosse Grutto	Aguja Colipinta			10			x	x	
101	Regenwulp	Zarapito Trinador		2	2					x
102	Wulp	Zarapito Real						x		
104	Tureluur	Archibebe Común						x	x	
105	Groenpootruiter	Archibebe Claro						x	x	
106	Witgat	Andarríos Grande				6	1	x	x	x
108	Oeverloper	Andarríos Chico						x	x	
109	Steenloper	Vuelvepedras		1			x	x	x	x
110	Kleine Jager	Págalo Parásito						x	x	x
111	Grote Jager	Págalo Grande								1
112	Zwartkopmeeuw	Gaviota Cabecinegra						1		2
114	Kokmeeuw	Gaviota Reidora					15	x	x	x
115	Dunbekmeeuw	Gaviota Picofina						300		
116	Audouins Meeuw	Gaviota de Audouin		1	x		1200	x		
118	Kleine Mantelmeeuw	Gaviota Sombria			x		100	x	x	x
120	Geelpootmeeuw	Gaviota Patiamarilla	x	x	x	x	1000	x	x	x
124	Reuzenster	Pagaza Piquirroja						8		
125	Grote Stern	Charrán Patinegro			2	x	x	x	x	x
126	Visdief	Charrán Común						x	x	x
128	Dwergstern	Charrancito						x		16
129	Witwangstern	Fumarel Cariblanco				x		x	x	
130	Zwarte Stern	Fumarel Común						x	x	x
136	Rotsduif	Paloma Bravía		x	x	x	x	x	x	x
138	Houtduif	Paloma Torcaz	x	x	x	1000	x	x	x	x
139	Turkse Tortel	Tórtula Turca	x	x	x	x	x	x	x	x
140	Zomertortel	Tórtula Común			1	5		x	x	

147	Bosuil	Cáрабо			h	h	h			
150	Gierzwaluw	Vencejo Común	x	x						
151	Vale Gierzwaluw	Vencejo Pálido		x	x		3			x
152	Alpengierzwaluw	Vencejo Real	x	10	60	x	x			x
	Kaffergierzwaluw	Apus caffer		1						
	Huisgierzwaluw	Apus affinis					20+	x	x	x
153	IJsvogel	Martín Pescador				1		x	10	x
154	Bijeneter	Abejaruco Común		150	x	x			x	
156	Hop	Abubilla		1	1			1	2	
159	Grote Bonte Specht	Pico Picapinos	x	x						
161	Kalanderleeuwerik	Calandria					x			
162	Kortteenleeuwerik	Terrera Común			15					
163	Kleine Kortteenleeuwerik	Terrera Marismefña						15	30	
164	Kuifleeuwerik	Cogujada Común			5	x	x	x	x	x
168	Oeverzwaluw	Avión Zapador			x	x	x		x	x
169	Rotszwaluw	Avión Roquero		x	x					
170	Boerenzwaluw	Golondrina Común	x	x	x	x	x	x	x	x
171	Roodstuitzwaluw	Golondrina Dáurica		2	x	80	x	x	x	x
172	Huiszwaluw	Avión Común	x	x	x	x	x	x	x	x
178	Gele Kwikstaart	Lavandera Boyera			x	x	x	x	x	x
179	Witkeelkwikstaart				x					
180	Grote Gele Kwikstaart	Lavandera Cascadeña		2	x	x				
181	Witte Kwikstaart	Lavandera Blanca			1	x		x		
183	Winterkoning	Chochín	x	x	x	x	x			
186	Roodborst	Petirrojo		h			h			
189	Zwarte Roodstaart	Colirrojo Tizón								1
190	Gekraagde Roodstaart	Colirrojo Real		1				x		
192	Roodborsttapuit	Tarabilla Común	x	1	x	x	x	x	x	x
193	Tapuit	Collalba Gris			1				x	
197	Blauwe Rotslijster	Roquero Solitario			1					
199	Merel	Mirlo Común	x	x	x	x	x		x	x
204	Cetti's zanger	Ruiseñor Bastardo	h	h		h	h	x	x	x
205	Graszanger	Buitrón		1	x	x	x	x	x	x
211	Kleine Karekiet	Carricero Común						x	x	x
	Westelijke Vale Spotvogel	Iduna opaca						1		
217	Kleine Zwartkop	Curruca Cabecinegra		x	x	x	x	x	x	x
219	Grasmus	Curruca Zarcera				x			x	
220	Tuinfluit	Curruca Mosquitera						1		
221	Zwartkop	Curruca Capirotada	x	x	x	x				x
223	Fluit	Mosquitero Silbador						1		
226	Fitis	Mosquitero Musical	x	h		x	x	x	x	x
228	Vuurgoudhaan	Reyezuelo Listado		1						
229	Grauwe Vliegenvanger	Papamoscas Gris						x	x	x
230	Bonte Vliegenvanger	Papamoscas Cerrojillo						x	x	x
233	Kuifmees	Herrerillo Capuchino		1			h			
235	Pimpelmees	Herrerillo Común		x	x					
236	Koolmees	Carbonero Común		x	x			x	x	
237	Boomklever	Trepador Azul		x					x	
238	Boomkruiper	Agateador Común	h	h	x			x	x	
240	Wielewaal	Oropéndola		1						
241	Iberische Klapekster	Alcaudón Real					1	1		
243	Gaai	Arrendajo		1						
245	Ekster	Urraca								8
247	Kauw	Grajilla				500	x			x
249	Raaf	Cuervo		3	h		2	2		x

251	Zwarte Spreeuw	Estornino Negro	x	x	x	x	x	x	x	x
252	Huismus	Gorrión Común	x	x	x	x	x	x	x	x
253	Spaanse Mus	Gorrión Moruno				x	x			
256	Sint Helenafazantje	Pico de Coral							x	
258	Vink	Pinzón Vulgar	x	x	x	x				
260	Europese Kanarie	Verdecillo	x	x		x	x			x
262	Groenling	Verderón Común		x	x	x	x		x	x
263	Putter	Jilguero	x	x	x	500+	x		x	x
265	Kneu	Pardillo Común			8	x	x		x	x
268	Appelvink	Picogordo		2						
273	Grauwe Gors	Triguero			30	150	x			
	Grauwe Bulbuul	Pycnonotus barbatus					1			
	Monniksparkiet	Myiopsitta monachus								x
		Dagtotaal	23	64	70	76	72	94	104	63
		Nieuwe soorten	23	41	25	26	8	35	9	1
		Triptotaal	23	64	87	113	121	156	165	166
	Zoogdieren									
	Ree									
	Kleine Dwergyleermuis	Pipistrellus pygmaeus								
	Griend									
	Gewone Dolfijn									
	Konijn					x				
	Zwarte Rat								x	
	Reptielen									
	Moorsebeekschildpad							x		
	Algerijnse zandloper									
	Muurgecko							x		
	Mutsslang									
	Gewone Kameleon							2	1	
	Franjeteenhagedis								1	
	Vissen									
	Maanvis									
	Vliegende vis									
	Libellen									
	Purperlibel									
	Bandgrondlibel					x				
	Zadellibel									
	Zwervende Heidelberg							x	x	
	Vuurlibel							x	x	
	Zuidelijke Keizerlibel							x	x	
	Iberische Lantaarntje							x	x	
	Schemerlibel									
	Lange Oeverlibel									1
	Vlinders									
	Monarch									
	Spaans Oranje Zandoogje									
	Klein Tijgerblauwtje									
	Pasja									
	Bont Zandoogje									

	Groot kustdikkopje								
	Kleine Vuurvlinder								
	Geraniumblauwtje								
	Andere Insecten								
	Bloemkoolsprinkhaan								1
	Wijnhaantjes								
	Bidsprinkhaan							x	
	Cicade								
	Mestkever						x		
	Andere Ongewervelden								
	Amerikaanse rivierkreeft								
	Planten								
	Zandlelie	Pancretium maritimum							
	Zeeui	Urginea maritima							